

JOKE VERWEERD

*Verdwalen en
thuiskomen*

KERST- EN WINTERVERHALEN

MOZAÏEK

Verdwalen en thuiskomen

Joke Verweerd

Verdwalen en thuiskomen

Kerst- en winterverhalen

UITGEVERIJ MOZAIËK, ZOETERMEER

Van Joke Verweerd verschenen eerder bij Uitgeverij Mozaïek

De wintertuin, roman

De rugzak, roman

Permissie, roman

Paradiso, roman

Snoeitijd, roman

Op de huid, roman

Pareloester, roman

Binnenste buiten, verhalen

Spiegeling, verhalen

Spiegeling, luisterboek

Opnieuw beginnen, verhalen

Opluisteren, verhalen, gedichten en gebeden voor christelijke feesten

Ontwerp omslag Wil Immink

dtp binnenwerk AlphaZet prepress, Waddinxveen

ISBN 978 90 239 9304 9

NUR 303

© 2009 Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer

Alle rechten voorbehouden

www.uitgeverijmozaiek.nl

www.jokeverweerd.nl

Inhoud

Verhalen

1. Late dienst 7
2. Een brug slaan 17
3. Gratis 24
4. Het aageheim 31
5. Kerst is een keuze 42
6. Vet in de problemen 48
7. Kerstpakket 54
8. De kerstkettingreactie 62
9. Tranen in de thee 74
10. Kerstkind 84
11. Geen plaats 94
12. De ijsbreker 101
13. Mist 108
14. Sterren kijken 117
15. De lichtjesengel 124
16. Uit 's werelds duist're wolken 138
17. Zonder franje 144
18. Een kerstboom met iets eronder... 161
19. De luit van de herdersjongen 167
20. Het eerste belsignaal 178

De Boodschap, Gedichtencyclus

- Jozef 191
Maria 192
De timmermanswerkplaats 193

1

Late dienst

DE ruitenwissers vegen de sneeuwvlokken van de voorruit van de bus. Het is rustig op de weg. Het bankgebouw op de hoek meldt tijd en temperatuur: 23.38 uur, 0 graden. Nog één halte. Morgen is ze vrij; morgen gaat ze een kerstboom kopen, het huis versieren.

Het licht van de busbaan springt precies op het juiste moment op groen. Marleen hoeft niet af te remmen, haar timing klopt precies.

Ze is blij dat de late dienst er bijna op zit. Niet om de sneeuw, het is juist een uitdaging om onder alle weersomstandigheden het logge gevaarte de baas te blijven. Ze kan lezen en schrijven met haar bus. Toen ze zich drie jaar geleden na een moeilijke periode liet omscholen tot buschauffeur, had ze niet gedacht er zo veel routine in te krijgen. Om de weersomstandigheden en het materieel maakt ze zich niet druk. Het is de wijk Achterkwartier waar de problemen liggen. Laatst is er een collega bewusteloos geslagen door een groep jongeren en vorige week had ze zelf een vechtpartij in de bus. De paniek die ze voelde toen er achter in de bus geschreeuwd werd: 'Een mes, kijk uit, hij heeft een mes!'

Ze was gestopt, zomaar langs de kant van de singel. Daar is helemaal geen halte, je mag er niet eens stoppen. Ze had de deuren geopend; het was een soort reflex, ze had er niet

eens over nagedacht. En juist op dat moment kwam er uit de tegengestelde richting een politiewagen met sirene en zwaailicht aanscheuren. Hij was duidelijk op weg naar een ongeluk of een andere calamiteit, maar hij kwam exact op het juiste moment. Het was ongelooflijk, het leek alsof die politie voor hen kwam, of zij op de een of andere manier een seintje had kunnen geven. Dat was niet zo, dat kon helemaal niet. De hele bus slaakte een zucht van verlichting, want de relschoppers waren met een paar sprongen de bus uit en hadden het hazenpad gekozen. Een van hen verzwikte zijn enkel en schreeuwde het uit van de pijn. Dat had ze later nog doorgegeven aan de politie. Maar dat was niet aan een van de agenten uit het langs scheurende politiebusje geweest, want die waren toch echt op weg naar een ander probleem.

Toen de jongelui uit de bus waren gesprongen, was ze gewoon weer gaan rijden.

‘Alles oké? Is er niemand gewond?’ had ze in de microfoon geroepen.

Een paar honderd meter verderop was een halte en daar was ze gewoon gestopt, precies volgens schema, alsof er helemaal niets gebeurd was. Maar achter haar was een spontaan applaus losgebarsten, alsof ze ik-weet-niet-wat gedaan had. Welnee, ze was alleen maar gestopt omdat ze juist niet wist wat ze moest doen; die politie, die sirene en dat zwaailicht, dat was allemaal toeval geweest.

‘U bent geweldig! Een koelbloedig optreden!’

Ja, daar had ze toen wel om moeten lachen. Maar dat neemt niet weg dat ze sindsdien toch met een zwaar hart door het Achterkwartier rijdt, vooral als het donker is. Ze heeft veel liever een andere wijk.

Erik heeft gezegd dat ze moet vragen om overplaatsing, of moet eisen dat er 's avonds laat extra personeel meegaat, maar ze is er nog niet over begonnen. Wie zeurt of lastig is, ligt er het eerst uit en in tijden van bezuinigingen kun je je maar beter gedeisd houden. Ze praat thuis tegen Erik niet veel over haar angst, anders stapt hij zelf nog naar haar chef en dat moet echt niet gebeuren. Ze houdt zich voor dat het wel zal slijten.

Het laatste stoplicht voor het Stationsplein; hier kijkt ze altijd hoeveel passagiers ze nog heeft. 's Morgens vroeg moet ze het aantal schatten, dan zijn het er te veel om te tellen; 's avonds laat zijn het maar een paar mensen die meegaan tot het station, en heel soms is er niemand om te tellen. Dan rijdt Marleen de bus in de remise zonder bij de laatste halte te stoppen.

Zo'n dag is het vandaag. Niemand voor de laatste trein, niemand voor een overstap naar de Bloemenbuurt en niemand die nog iets op het Stationsplein te zoeken heeft.

Het is altijd een raar gevoel, een halte voorbijrijden zonder te stoppen. Net of je iets doet wat niet mag.

Het gaat steeds harder sneeuwen, het plein is al helemaal wit. Marleen manoeuvreert de bus tussen de opstapplaatsen door. Staat daar nu toch iemand bij de halte? Ze remt af en tuurt door de voorruit.

Jawel, daar staat iemand, een tengerere mannenfiguur, donker gekleed; hij staat met zijn rug naar haar toe.

Nu moet ze toch stoppen en zeggen dat haar dienst erop zit en dat er vandaag geen bus meer komt. Ze aarzelt bij het openen van de deuren. Hij staat daar zo raar, met zijn voorhoofd tegen het bord met de vertrektijden. Dan

heeft hij toch kunnen zien dat de dienstregeling stopt na middernacht?

Is het een junk? Of heeft hij een glaasje te veel op?

De deuren klappen open. 'Goedenavond, meneer. Er gaat geen bus meer, hoor, dit is het laatste rondje geweest!'

De man kijkt op. Marleen herkent hem meteen: dit is de jongen die vorige week bij zijn vlucht uit haar bus zijn voet verzwikte.

Ze wil in een reflex de deuren weer dichtdoen, maar zijn hand houdt de zijkant vast en daar reageren de deuren op met automatisch opnieuw opengaan.

'Komt er geen bus?'

Hij is jonger dan ze toen dacht. Een schorre stem heeft hij en trieste ogen in een wit gezicht.

'Nee, er komt geen bus meer, dit was de laatste. Ik ga naar de remise!'

Haar stem lijkt ook wel schor; dat moet niet. Ze moet juist rust en overwicht uitstralen, maar hoe doe je dat als je bang bent? Haar hand gaat naar de schakelaar waarmee ze de deuren handmatig kan sluiten.

'Kan ik mee? Naar de brug?' Hij strijkt over zijn natte gezicht.

'Ik ga niet verder. Einde diensttijd.'

'Niet verder?'

Marleen ziet de teleurstelling op zijn gezicht. Hij maakt een beweging alsof hij toch wil instappen. Nu drukt ze de schakelaar naar beneden en de deur sluit met een klap. Heel even ziet ze zijn vingers nog tussen de rubberen strips van de deur. Er klinkt een kreet. Hij bonkt met zijn andere vuist tegen de bus.

Dan is zijn hand tussen de rubbers vandaan. De jongen

doet een stap terug. Als ze optrekt en naar de achterkant van het station rijdt, kijkt ze om de twee seconden naar de deur. Het is net alsof daar nog een hand zit die krampachtige bewegingen maakt. Vingers die radeloos in het rubber grijpen.

‘Sorry, sorry, sorry!’ zegt ze wel twintig keer. Ze omklemt het stuur zo stevig dat de spieren van haar bovenarm er pijn van doen.

Hij kan niet gewond geraakt zijn; die rubberen strips geven mee, probeert ze zichzelf gerust te stellen.

In de remise is het stil. Lijn 19 is al binnen, die had zeker ook weinig klanten vanavond. Als de motor van de bus stilvalt, blijft ze nog even zitten. Ze zucht diep en legt een hand op haar hart dat als een razende klopt. Er schiet van alles door haar hoofd. Als hij ingestapt was, als hij kwaad wilde, wat had ze gedaan? Er was niemand. Wie zou haar schreeuw gehoord hebben?

Ze telt tot honderd om rustig te worden en moet te verzamelen. Ze kan hier niet blijven zitten. Kom op, ze moet naar huis, waar Erik wacht.

Bij het uitstappen gaat haar hand even over de deurstrips. In het vage, blauwige licht verzekert ze zichzelf ervan dat er geen bloed aan zit, echt niet. Een huivering trekt langs haar rug. Hoe kon ze die deur dichtdoen, terwijl zijn hand er nog tussen zat? Wat stom ook van die jongen, ze was toch duidelijk genoeg!

Ze sluit de bus en loopt naar de balie om de aankomsttijd te noteren. Haar fietsleuteltje zit in haar jaszak. Ze twijfelt: zal ze Erik bellen of hij haar komt halen?

Als ze dat doet, zullen bij hem de alarmbellen gaan rinkelen. Dan gaat er op zijn minst een boze brief naar de direc-

tie van het vervoersbedrijf. Ze moet zich niet aanstellen, ze durft het wel. Over tien minuten is ze thuis.

Voor de zekerheid stopt ze toch het mobieltje met Eriks nummer op de display in haar jaszak; ze hoeft dan maar een toets in te drukken om contact te maken.

Ze stapt op en maakt meteen vaart. Ze moet niet omkijken naar de bushaltes, niet zien of hij daar staat of misschien ligt. Nee, dat zal niet, hij heeft zich losgerukt, ze heeft hem echt niet meegesleurd; dat weet ze zeker. Hoe zeker?

Ze maakt een rare schuiver. O ja, het is glad, het sneeuwt.

Nu heeft ze toch opzij gekeken en in een flits iets zien liggen. Iets zwarts, op de hoek naast de ticketautomaat. Ze kan het niet maken om zomaar door te fietsen. Als daar een mens ligt, gewond misschien... Ze hééft hem toch niet meegesleurd? Of is zijn voet onder een van de wielen gekomen? Hij is niet gestruikeld, ze zag hem een stap achteruit doen, toch? Hij sloeg nog met zijn vuist tegen de bus. Van boosheid? Of omdat hij viel?

Hoe moet ze met die vragen in haar hoofd straks in slaap komen? Als ze steeds maar die kreet blijft horen – was het van pijn!? Hoe moet ze het verhaal aan Erik vertellen als ze niet even gaat kijken of er toch heel misschien iets is misgegaan?

Ze is bang ja, maar is dat een excuus voor onmenselijkheid? Ze staat nu toch bijna stil. Voorzichtig stapt ze af en ze veegt een sneeuwvlok van haar bril. Met de fiets aan de hand doet ze een paar stappen in de richting van de donkere schaduw naast de kaartjesautomaat. Dan slaakt ze een zucht van opluchting: het is een vuilniszak! Er staat daar gewoon een volle vuilniszak, door iemand op de verkeerde plaats gedropt.

Nu dwalen haar ogen verder langs de hekken en de halteplaatsen. Alles is leeg, alleen sneeuwvlokken dansen in de lichtkringen rond de lantaarns.

Ze stapt op en gaat naar huis. Ze kan bijna lachen om haar aarzeling. Ze trapt flink door; ze gaat straks alles aan Erik vertellen. Hij zal een grote beker warme chocolademelk voor haar maken en zijn arm om haar heen slaan. Dan zal hij zeggen dat ze dapper is en zij zal knikken, ja, ze is hartstikke dapper!

Na de bocht begint de winkelstraat, daar fietst ze in het licht van de feestverlichting in de etalages.

Maakt de opluchting haar overmoedig of is er een bevroren plas onder de sneeuw? Ze voelt hoe haar voorwiel wegschiet. Ze wil corrigeren, maar het lukt niet, ze raakt de stoeprand, het stuur schiet uit haar handen en dan wordt alles zwart.

Van ver hoort ze roepen. Ze wil antwoord geven, maar er komt geen geluid uit haar keel. Ze heeft besef van pijn, aan haar hoofd, haar wang. Haar hand gaat omhoog, haar hoofd voelt plakkerig en warm. Is dat bloed?

‘Gaat het wel?’ vraagt een stem.

Ze opent haar ogen en ziet een hand op haar afkomen, die haar sjaal wat lostrekt. Het doet denken aan vingers tussen de rubbers van de busdeur.

‘Nee,’ stottert ze, terwijl ze de hand van zich afduwt, ‘nee, ik ga niet verder.’

Dan is er weer het gevoel dat ze in een diepe put valt, donker en koud.

‘Waar ben je? Hallo, hallo!’

Wie roept dat toch?

Iemand drukt een handvol sneeuw tegen de zijkant van haar gezicht. Daar waar het schrijnt.

Daar wordt ze weer helder van. 'Ik moet naar huis!' weet ze uit te brengen.

'U valt onderuit!' Hij maakt een grimas alsof hij zelf hoort hoe hakkelend zijn Nederlands nog is. 'Ik Fadim, ik schrik, ik help.' Zijn hand wijst van zichzelf naar haar.

Ze wil overeind komen, maar alles lijkt omver te tuimelen. Weer hoort ze: 'Marleen, waar zit je?' Hoe kan ze Eriks stem nu horen terwijl ze met die jongen praat? Ze gaat zitten, haar rug tegen de paal van een prullenbak.

Niet-begrijpend kijkt ze in zijn donkere ogen. Hij wijst op haar jaszak. 'Iemand gaat bellen!'

Ze grabbelt haar telefoon tevoorschijn. O ja, natuurlijk, door de val is het nummer van Erik geactiveerd. Hij kan zien wie er belt en vraagt zich af wat er mis is.

'Ja, Erik, met mij.'

'Marleen, waar ben je? Wat is er?'

De ongerustheid in zijn stem maakt haar aan het huilen. Fadim heeft intussen haar fiets opgeraapt; hij draait de trappers rond om te zien of alles nog werkt. Er klinkt een ratelend geluid: de ketting is eraf.

'Ik ben gevallen op de hoek van het Stationsplein en de winkelstraat, uitgegleden met de fiets. Nee, niets gebroken, hoor!'

'Ik kom eraan. Blijf daar, ik ben er in een paar minuten.'

Ze knikt, vergetend dat Erik dat niet kan zien. Túút túút túút, klinkt het in haar oor.

'Fiets kapot! Wil niet,' zegt Fadim, met een hulpeloos schouderophalen en een verlegen grijns.

‘Mijn man komt eraan. Ik woon vlakbij.’

‘Dokter?’

‘Nee, het gaat wel. Ik heb niets, alleen mijn gezicht geschaafd.’

Ze probeert te gaan staan, zich optrekkend aan de rand van een prullenbak. Fadim steekt haar zijn hand toe. Even draait de winkelstraat op zijn kop, maar dan staat alles weer stil. Fadims bezorgde gezicht is vlakbij.

‘Dank je wel voor de hulp.’

‘Ik wacht mee.’

Ze knikt en kijkt opzij. Nu moet ze het zeggen: ‘Sorry, voor daarnet met die deur. Dat was een paniecreactie.’

‘Jij was bang, ik begrijp,’ zegt Fadim. ‘Ik ook vaak bang, politie komt, ik ren. Geen verblijfsvergunning, ik word op Schiphol gezet.’

Marleen kijkt hem aan; ze ziet hoe hij verontschuldigend zijn handen heft in een gebaar van onmacht.

Het is wonderlijk hoe helder je kunt worden van een val, van een handje sneeuw in je gezicht.

‘Je hoorde niet bij die relschoppers in de bus! Je ging op de vlucht uit angst voor de politie.’

Nu lacht hij, maar misschien omdat hij haar niet volgen kan.

‘Waar moest je heen? Waar woon je?’

‘Ik heb nergens.’

Daar is Erik. Hoe kan hij er nu al zijn met die gladheid?

Hij gooit zijn fiets op de grond. ‘Je bloedt,’ roept hij; ze ziet schrik in zijn ogen.

Fadim doet een stap opzij. Erik neemt haar gezicht in zijn handen en draait het naar het licht van de lantaarn.

Hij sist tussen zijn lippen. ‘Allemensen! Hoe kom je nou zo dom, gekkie!’

Niet weer gaan huilen nu! Ze bijt op haar lip en schuilt weg tegen Eriks jas.

‘Dag, meneer. Gaat goed met u, mevrouw gekkie,’ zegt Fadim; hij maakt een halve buiging en draait zich om om weg te lopen.

‘Wacht even!’ Ze legt haar hand op zijn jasmouw. ‘Ik heet Marleen. Dit is Erik. Misschien kunnen we je helpen.’

‘Ja, ik help mevrouw. Alstublieft-dank-u-wel!’ Fadim stapt opzij.

Maar ze laat hem niet gaan. Ze kijkt naar Erik, die twijfelt. Hoe kan zij dan ineens zo zeker zijn?

Vanuit de klokkentoren komt de galm van een slag, de eerste van twaalf. Kerstnacht met sneeuw.

‘Hij heeft geen huis!’ zegt ze. ‘Hij kan toch wel bij ons?’

Voor de laatste slag is verklonken zal Erik het begrijpen, dat kan niet anders.

2

Een brug slaan

DAT het regent is zo erg niet, maar de wind die het opspattende water van de auto's in smerige fonteinen langs zijn benen jaagt, daar heeft hij een hekel aan. De wind rukt aan hem, brengt hem uit zijn evenwicht. Dat moet niet.

Die avond toen het allemaal misging, waaide het ook zo hard. Hij was met een kwaai kop naar huis gegaan. Zijn toenmalige baas kon op zo'n venijnige manier laten merken dat je helemaal niets betekende. En thuis hoefde hij ook niet op medeleven te rekenen, daar viel hij midden in de zoveelste ruzie tussen zijn moeder en haar zoveelste vriend. Een knallende ruzie, met schoppen en slaan. Ja, zijn moeder kon er ook wat van, die sloeg wel terug. Maar Henk vocht gemeen, bleef maar slaan terwijl ze al een bloedneus had. Toen was de storm in zijn hoofd gaan razen en zo was het gebeurd.

De advocaat had tijdens de rechtszaak zijn best gedaan, gepleit dat het noodweer was, radeloze verdediging van zijn moeder. Dat was ook wel zo: hij had echt gedacht dat Henk haar dood sloeg.

Maar zijn moeder leefde haar leventje gewoon verder en Henk was dood.

Dat is alweer vijf jaar geleden.

Toen hij in de politiewagen werd afgevoerd, was in deze straat de kerstverlichting ook uit de bomen gewaaid, net als nu. Gek, dat je zo'n detail onthoudt.

Een hoogwerker van de gemeente is erbij gehaald. Marc blijft staan, even kijken hoe die jongens dat oplossen. Gevaarlijk werk, in zo'n bakje aan een zwenkarm de hoogte in te worden gestuurd in dit weer. Ineens floepen de lampjes weer aan, er klinkt een spontaan applaus. Marc stopt zijn handen diep in zijn zakken en draait zich om. Gek toch, dat je ontroerd kunt raken van een simpel applausje. De een doet zijn werk en de ander waardeert dat. Niet meer dan normaal toch?

Maar voor hem zijn de gewoonste dingen bijzonder. Ze hebben veel werk aan hem gehad in de gevangenis. 'We breken een stuk af en we bouwen weer op,' zei de psychiater bij het eerste gesprek. En zoals hij er nu op terugkijkt, is dat ook gebeurd. Vier jaar en zes maanden is een hele tijd. Hij is weer vrij, al blijft hij onder toezicht. 'Ga voorzichtig met je vrijheid om, Marc,' had Joep gezegd.

Joep is van de reclassering. Hij heeft veel aan Joep te danken. Maar hij moet nog veel zelf doen.

Zoals dit: hij is onderweg naar Sylvia, Henks dochter. Het moet nú, ondanks dat Joep zei dat het nog wel wachten kon. 'Nee, Joep, het vreet aan me. Van uitstellen wordt het niet gemakkelijker.' Joep had hem een klap op zijn schouder gegeven. Joep is een goeie, een hele goeie!

Om de hoek van het huizenblok giert de storm. Hier moet hij zijn. Nummer 38. Misschien is er niemand thuis. Maar wie gaat er naar buiten in dit hondenweer? Een moeder met jonge kinderen zeker niet. Hij heeft haar voor het laatst gezien op de rechtszitting; ze hilde toen. Zenuw-

achtig morrelt hij aan de grendel van het tuinkekje. Achter het raam ziet hij een kerstboom met gekleurde lichtjes. Zo een hadden ze in de kerkzaal van de gevangenis ook. Mooi had hij dat gevonden. Kerstfeest vieren konden ze daar wel, hoor! Die dominee, die zou het wel goed vinden dat hij dit deed. 'God heeft met Kerst een brug geslagen van de hemel naar de aarde, maar als jij een mogelijkheid ziet om tussen mensen een brug te bouwen, dan moet je dat niet nalaten.' Misschien was het plan om naar Sylvia te gaan toen al wel ontstaan.

Hij reikt naar de bel. Achter de deur begint net een kind te huilen. Daar schrikt hij van. Hij trekt zijn hand terug, wacht besluiteloos.

Door de dichte deur klinkt een vrouwenstem, sussend. Sylvia! Hij herkent haar stem meteen, ook al heeft hij haar niet vaak ontmoet. Er was niet veel contact tussen Henk en zijn dochter. Er was ook te veel gebeurd: Henk had altijd al losse handen gehad. Hij herinnert zich vooral de ontmoeting toen Henk zestig werd. Met een bos bloemen stond ze voor de deur. Henk had haar afgeblaft, geroepen dat ze zeker wat van hem nodig had. Ze had gevraagd of hij dan nooit normaal kon reageren. Ze kwam gewoon een bloemetje brengen, voor zijn verjaardag! Marc had zich rot geschaamd en koffie voor haar gezet. Het was misschien wel de laatste keer geweest dat ze haar vader gezien had. Levend dan. Hoeveel kinderen heeft ze ook al weer? Drie? En die man van haar, hoe heet hij toch? Hij wil weer weg zijn voor haar man thuiskomt. Misschien heeft hij het toch verkeerd begrepen en wil ze hem helemaal niet zien. Maar de kerstkaartjes die hij in de gevangenis van haar kreeg, hadden hem moed gegeven. Zelf geplakt door de kinderen,

met veel glitter. Hij stuurde dan een kaart terug, waarboven hij een hele dag had zitten zweten omdat hij haar zo veel te zeggen en te vragen had. Maar uiteindelijk zette hij alleen zijn naam. Het was maar zo'n wankel bruggetje tussen hen, het moest maar wachten tot hij vrij was.

Weer hoort hij haar stem. Marc leunt tegen de deurpost om te luisteren. Het klinkt lief, alsof ze tegen hem praat. Het huilen wordt al minder, maar ze praat nog steeds. Zou ze haar armen om dat kind hebben geslagen? Tranen van een wangetje vegen, een kusje geven?

Als je zo'n moeder had, dan moest je wel gelukkig zijn!

Hoe kon Henk haar vader zijn? Dat had hij aan de psychiater moeten vragen, die altijd zei dat wie geen liefde ontvangen had een manco had op dat gebied. Zoals hij. Maar hoe zat het dan met Sylvia?

Hier onder het afdakje staan en zo'n lieve stem horen, dat neemt niemand hem meer af!

Achter hem klinkt het knersen van het tuinhek. Geschrokken kijkt hij om. Het is de postbode, zijn regenpak glimt. Hij steekt Marc een stapeltje post toe, allemaal kerstkaarten. 'Geeft u die gelijk even af?' roept hij, en weg is hij weer. Bij het buurhuis kleppert de brievenbus en nog steeds staat Marc met de post in zijn handen. Achter de deur is het stil geworden.

Het is maar een kort belletje, ze heeft het vast niet gehoord. Dan hoort hij toch voetstappen en het omdraaien van de sleutel. De deur gaat open. Ze heeft een kleine jongen op haar arm.

Marc overhandigt de kaarten.

'Dank u,' zegt ze, 'u treft het niet vandaag! Hebt u mis-

schien zin in een kop warme chocolademelk? Ik was net bezig het te maken.’

Het is maar een stap en dan staat hij in de gang. Ze loopt voor hem uit en doet de kamerdeur open. ‘Ga maar lekker even zitten.’

Ze zet het jongetje in een kinderstoel en loopt door naar de keuken. Het kind stopt zijn duim in zijn mond en kijkt met grote bruine ogen naar hem. Hij voelt een straaltje regenwater in zijn nek en ziet hoe smerig zijn broek is geworden. Op het laminaat vormt zich een plas rond zijn schoenen. Tevergeefs probeert hij met de mouw van zijn jas het water weg te vegen.

Uit de keuken klinkt het gerinkel van bekers op het aanrecht, het geluid van melk die opschuimt in de pan en dan dringt de geur van chocola zijn neus binnen. Hij doet de rits van zijn jack een stukje open. Warm is het hier. Zijn bril beslaat en hij heeft geen droge zakdoek.

‘Ze hebben bij de post toch wel regenpakken? Of... eh...’

Ze schuift het dienblad op de tafel en kijkt hem aan. Hij slikt en laat de bril uit zijn handen vallen. Als hij weer opkijkt, heeft ze het kind uit de kinderstoel gepakt en tegen zich aangedrukt. Ze heeft hem herkend.

‘Ja, ik ben het, Marc. Ik stond voor de deur toen de post kwam. Ik moest naar je toe. Dat ik het nooit meer goed kan maken, dat weet ik wel, maar je moet weten hoe erg ik het vind, voor jou. Dat jij nu geen vader meer hebt en dat ik alles zou willen geven om het ongedaan te maken. Maar dat kan niet.’

‘Nee, ongedaan maken kun je het niet,’ zegt ze, als hij al een hele tijd zwijgt, ‘hij ook niet, trouwens. Het verleden kun je niet bijstellen.’

Als ze nu zou zeggen: 'Maar met de toekomst ligt het anders!' dan wist hij dat het goed was. Maar ze zegt het niet en hij durft het ook niet. Hij had een zinnetje bedacht over die kerstkaarten van haar en over een brug slaan, maar het is weg.

Ze pakt het tuitbekertje van tafel. Het kind drinkt.

'Sinds wanneer ben je vrij?' vraagt ze dan.

'Sinds vorige week, onder supervisie. Begeleid wonen, beschermde werkplek en zo. Ik heb het nu aardig op een rijtje.'

'En je moeder?'

'Geen contact, hoeft ook niet meer. Ik moet het toch alleen doen.'

'Dus eigenlijk heb jij niemand?'

Hij haalt zijn schouders op. 'Zeggen wat je voelt,' zei de psychiater en Joep roept altijd: 'Er niet omheen draaien, Marc.'

Zijn bril kan weer op, de glazen zijn helder nu.

'Ik heb aldoor aan jou moeten denken. Die kerstkaartjes, die zelfgemaakte, ik heb ze nog, allemaal. Ik gooi ze nooit weg, ze zijn belangrijk voor me. Daarom was ik hier.' Hij heeft gezegd wat hij moest zeggen, hij moet nu opstaan en weggaan, maar ze kijkt hem zo aan. Hoe lang blijft ze nog zwijgen?

De achterdeur gaat open en er klinkt een kinderstem. 'Mam, mijn laarzen zijn lek! Mám, kom dan!'

Ze staat op, zet de kleine jongen plompverloren op zijn schoot. 'Houd jij hem eens even vast.'

Verbluft doet hij wat ze vraagt. Op de drempel tussen de keuken en de kamer knielt ze om de laarzen van een klein

meisje uit te trekken. Het meisje wankelt en slaat lachend haar armpjes om haar nek.

‘Nat,’ zegt het jochie, dat naar hem opkijkt.

Hij knikt, maar het mannetje bedoelt iets anders want even later vraagt dat stemmetje: ‘Au?’

Een klein handje raakt zijn wang.

Hij klemt het kind tegen zich aan en leunt achterover en denkt: als Joep me nou eens even kon zien!

Juist in de donkere wintermaanden en rond het kerstfeest, als het leven zich terugtrekt binnen de warmte van het huis, gaan we op zoek naar verhalen die vertellen van het leven zelf. Deze bundel verhalen van Joke Verweerd voorziet in die behoefte.

Joke Verweerd heeft inmiddels haar sporen verdiend als verhalenverteller. Ze weet als geen ander alledaagse en onalledaagse situaties te beschrijven en daarbij de lezer uit te nodigen een eigen positie te bepalen.

Er zijn verhalen over mensen die een uitroepteken durven plaatsen bij het kerstfeest, zoals de vrouw die haar invalide ex-man in huis neemt. En er zijn mensen die enkel vraagtekens hebben, zoals de man die op tweede kerstdag maar liever naar kantoor gaat, maar daar nooit aankomt...

Zo kan de lezer zichzelf herkennen; verdwalen, zich gevonden weten en weer thuiskomen.

Als dát geen geschikte kerstverhalen zijn...!

Joke Verweerd vierde in 2008 haar vijftienvestigjarig jubileum als auteur. Al haar romans en verhalenbundels vonden de weg naar een groot lezerspubliek, zoals *De wintertuin*, *De rugzak*, *Snoeitijd*, *Op de huid*, *Pareloester*, *Spiegeling* en *Opnieuw beginnen*. In 2005 won *Snoeitijd* de Publieksprijs Christelijk Boek.

'Krachtig geschreven verhalen, die de lezer niet meer loslaten!'
– Nederlandse bibliotheekdienst over *Opnieuw beginnen*

